

Bemærkninger til forslaget

Det er en kendsgerning, at tosprogede unge i storbyerne i valget af gymnasium eller hf-kursus klart vælger nogle gymnasier eller hf-kurser fra og andre til. Den sidste type vælger de etnisk danske så gerne fra. Med det lovbestemte frie valg af uddannelsessted vandrer minoriteterne i grupper på samme måde som de unge etniske danskere. Tryghed, accept, beskyttelse og det »at kunne være sig selv, uden at spille en rolle« formulerer tosprogede elever selv som motiver for skolevalget, men en ligeværdig og gensidig integration kræver, at både tosprogede og danske elever er til stede.

Mange bryder sig ikke om iøjnefaldende kulturelle og sociale skel, men de har faktisk i lang tid karakteriseret ungdomsuddannelserne. De unge har gennem udseende, tøjstil, holdninger og adfærd et mere eller mindre brændende behov for at markere et tilhørsforhold. Etnicitet er blot et nyt ungdomsfænomen, som er fremkommet i takt med, at de unge fra minoriteterne er blevet flere på ungdomsuddannelserne, og at alternativet til individets isolation ikke længere er assimilation.

Ungdommen er en usikker fase i livet, hvor markante holdepunkter kan skabe tryghed i relationerne til andre. Intolerance og stærk social kontrol væves ind i dette. Unge gør oprør, afprøver roller og finder efterhånden frem til sig selv i en identitet som voksen.

Der skal være rum for, at man kan være sig selv sammen med sine egne, men det er også vigtigt at skabe et socialt fællesskab i klassen og på skolen. Det er ikke nemt. Lærerne og skolen har et ansvar for, at også fællesskabet på tværs af de markerede grupper får mødesteder, hvor det kan blomstre. Skolens demokratiske liv skal være for alle.

I en ungdomsuddannelse skal også en tosproget elev have lov til at være, som vedkommende er, men alle forandrer sig vel at mærke i mødet med hinanden. Det at være sig selv kræver, at minoriteterne er mere markant til stede. Det er vanskeligt at være den første, bølgebryderen, og et assimilationsagtigt pres er voldsomt.

Mange oplevede processen med de første tosprogede elever i klassen som succesfuld integration. Men de var dengang noget særligt og ofte feterede, og de personlige omkostninger ved at være mønsterbryder kan være store. Vi tror ikke, man skal forvente, at det, der skete med de første, blot gentager sig i fremtiden.

En lille interviewundersøgelse af tosprogede unges valg af gymnasier i Københavns Kommune viser¹⁾:

- At især andre tosprogede unges meninger og erfaringer med gymnasiet er vigtige for valget. Det foregår naturligvis uformelt, men nuværende elever kan aktivt anvendes som ambassadører.
- At forældrene ikke har det store at skulle have sagt om valget af skole.
- At et besøg før skolevalg har stor betydning, men det er kun et fåtal af de interviewede, der har været til besøgs- og informationsdage. Det kan der ændres på gennem et mere intensivt samarbejde mellem folkeskoler, gymnasier og hf-kurser.
- At skole- og ungdomsvejledernes anbefalinger kan spille en vis rolle. Spørgsmålet er, om de mere håndfast skal gå ind i valget af skole, bl.a. for at sikre gruppen som udgangspunkt for integrationen i deres nye klasse, hvis den konkrete gruppe elever ønsker dette.

Meget søgte gymnasier har nogle steder hidtil kunne stjernemarkere en andel af deres ansøgere, som de ville holde på. Vi har hidtil været overbevist om, at man ikke anvendte markeringerne til etnisk frasortering. Det er vi ikke længere. En interviewet tosproget elev fortæller:

»Da jeg ringede (til B gymnasium, et gymnasium i hovedstadsområdet) for at klage (over ikke at være optaget som sine klassekammerater), sagde de, at det nok var bedst for mig, at jeg gik på det her gymnasium (med mange tosprogede). Da jeg spurgte dem, hvorfor det var bedst for mig at gå her, sagde de, at det var fordi, at jeg nok kunne bevæge mig mere frit på X Gymnasium. Så sagde hun ikke mere, det var end of discussion.«

Enhedslisten mener, at stjernemarkeringerne enten skal afskaffes, eller at de skal laves i samarbejde med